

A.1 O hobitech

Pro hobita je skřet stojící na zápraží jeho nory či domku něco jako připálená kachna na širilin - je to něco naprosto nepředstavitelného a zdá se, že to znají jen z vyprávění.

Zdá se velice nepravděpodobné potkat hobity jinde než v jejich domovině, v Borůvkovém hvozdu na Lendoru. Hlavně kvůli jejich přísloušné neochotě vypravit se kamkoliv dále od hranic vlastní vesnice. Samozřejmě to není pravda a hobity potkáte nejen téměř ve všech větších městech na Taře. Ale ani v Sintaru, Koru, Rilundu, Albireu, Minkoru a Erinu – ani v jednom z těchto měst netvoří žádné početné komunity jako třeba elfové v Rilundu. Spíš zde žije a podniká několik rozvětvených rodin. Navzájem se navštěvují, úzkostlivě dodržují tradice, ale nijak se nesdružují a oficiálně nevytvářejí žádné organizace. Ale v Borůvkohvozdské komunitě se o tom nemluví a „praví hobiti“ (jak se s oblibou nazývají ti největší peciválové a nejzarytější odpůrci jakéhokoli cestování i no vých myšlenek) se tváří, že jsou jedinými hobity na celém světě. Také díky těmto pravým hobitům upadají v zapomnění události, které se sebehly v roce 849, po třech letech katastrofální neúrody. Tehdy se část mladších hobitů pod vedením sotva dospělého obchodníka, čtyřicetiletého Mikšíka, po dlouhých dohadováních o smyslu setrávat na místě a bránit se všemu novému a pod tlakem přicházející nouze po neplodných letech odešla hledat nový domov. Vůdcem tohoto vzepření se tradicím a zvykům byl právě Cestín Mikšík. Obchodník, který sice dodával hobitům jejich tolik oblíbené pochoutky z jiných zemí, ale jinak nevážený a pravými hobity opovrhovaný. Místo, aby jako ostatní slušní obchodníci z příhraničních vsí čekal, až k němu dorazí cizozemský kupec, sám se vydával na (tolik nemyslitelné) cesty za obchodem. Jednoho dne odešel a vrátil se až po dlouhé době, kdy už začínaly dohady, jak naložit s jeho domem a majetkem. Co víc! K pobouření starších a k ohromení mladších si přivedl s sebou nepředstavitelně vysokého koně zapřaženého do obrovského krytého vozu, na jehož kozlíku seděl šedolící ork. A jakoby toho nebylo dost, rozhodl se ubytovat orka ve svém domě. Tak se stalo, že s ním večer v hospodě nikdo nepil, nikdo si k němu nepřisedl. Obchod mu však vycházel, jen všichni „domácí“ svorně tvrdili, že od něj žádné zboží nemají. Není divu, že se začaly šířit zkažky o neuvěřitelných pokladech a zvláštních věcech, které nashromáždil ve svém domě. Nicméně postupem času a pravidelným mizením a objevováním se s naloženým vozem ho ostatní přestali vylučovat ze svého života, ale nikdy mu nezapomněli, že je jiný. Ale mladí a děti často (přes zákaz rodičů) poslouchali vyprávění o cizích zemích. Tím bylo zaseto semínko, které vzešlo a vydalo plody právě roku 849. Na cestu se vydala poměrně početná karavana hobitů. Jak procházeli ostatními vesnicemi, někdo se přidal, jiný ztratil víru a zůstal nebo se pokusil vrátit domů. Cestín Mikšík dovedl skupinu asi sto padesáti hobitů do Rangaroke a na jeho lodi se přeplavili na Taru, přes Dunrilean po Královské řece do vnitrozemí. Najít to správné místo pro nový domov však nebylo ani z poloviny tak snadné, jak si někteří z nich představovali. Největší potíží bylo nalézt volné místo s kvalitní hlínou k výrobě ceněné keramiky.

Nejtěžší pozici ve své bývalé domovině měl kvůli troufalému a nevidanému dobrodružství právě Cestín Mikšík. Přestože jsou hobiti velice mírumilovní a nenásilní, někteří starostové zakázali Mikšíkovi vstup na území jejich vesnice pod hrozbou fyzického násilí. Nutno podotknout, že toto není rozhodnutí starostů samotných, ale po většinou rodičů, kterým na Taru odešly děti, a oni se cítí být podvedeni a říkají, že ztratili jedinou naději na klidné stáří. K těmto nespokojeným rodičům se postupně přidali zástupci významných keramických dílen s tvrzením, že Mikšík jim ukradl odbytiště. A jelikož je vybudoval pomocí jejich výrobků, měli nevyvratitelnou představu, že to jsou právě oni, kteří by z těch trhů měli mít zisk a ne nějací „pomatenci, co se zfamfrněli, odešli někam do divočiny, začali točit hrnky a najednou skvělé zboží nejde na odbyť“.

Hobití hliněné korbele a džbánky jdou na odbyt po celém Asterionu. Jejich dokonalý tvar, jemné zdobení a především použitá hlína, její stoletými prověřené zpracování a jedno z hobitích tajemství – tzv. tradiční žeh zajišťující vyšší odolnost při nárazu – to vše dohromady působí jako přirozené lákadlo pro kupce keramiky. A to nemluvíme o těch fascinujících dózických na koření, menších hrncích pro naložení a uchování masa, velkých hrncích na nakládání zeleniny či amforách pro uskladnění vína. Jenže Borůvkový hvozď již není tím jediným ani největším producentem báječné hobití keramiky. Když totiž „utečenci“ konečně našli to pravé místo – v severní části Elfích kopců, asi patnáct kilometrů východně od jezera Morril, na pravém břehu jeho hlavního přítoku, který nazvali prostě Říčka – ze sto padesáti hobitů v Mikšíkově výpravě zůstala pouhá stovka. Několik rodin se rozhodlo pokračovat v cestě až do Albirea, v čemž jim samozřejmě nikdo nebránil. A tak zůstalo na Cestínovi a jeho skupině vybudovat nový domov. A když už se dá hobit do práce, zvláště takové, která má za cíl uspokojit jeho touhu po pohodlí a klidu, málokdo se mu činorodostí vyrovná. Takže za velmi krátkou dobu společnými silami postavili na svazích Elfích kopců vesnici a z Kopaninky je dnes centrum výroby hobití keramiky na Taře. A nejen to. Vzhledem k poměrně snadné dostupnosti ryb ve zdejších vodách se hobiti v Kopanince naučili novému využití své skvělé keramiky. Do větších i menších hrnců nakládají ryby na kyselo, na slano, s bylinkami. Možná můžeme říct, že na celém Asterionu, protože po odchodu Mikšíka z Borůvkového hvozdu se nenašel žádný jemu podobný obchodník, který by dokázal prodat větší množství korbelů, korbílků, džbánů a hrnců.

Také díky příznivým zprávám od Tarských usedlíků, které do Borůvkového hvozdu dorazily různými cestami, následovalo ještě několik větších hobitích výprav z Lendoru na Taru. Několik jich prošlo Kopaninkou, jiné výpravy našly své místo a pole působnosti jinde. Například vyhlášení sadaři – ovocnáři a následně pálenkáři a likérníci, ó, jak skvělí likérníci – se usadili na západních svazích Zelanských vrchů poblíž Rilonského zálivu. Když sem dorazila jedna z výprav, která shodou okolností (nebo je to tím pověstným hobitím štěstím?) unikla nájezdu pirátů, našla zde Fanyše Brdišku, jednoho jejich „bratrance“, který je s radostí hostil po mnoho dní a pomohl jim velice cennými radami do začátku. Tak vznikla (původně vlastně jen shluk několika statků) vesnice Sady. – Na tomto místě je důležité podotknout, že hobiti rádi dávají místům poetická, ale jednoduchá jména. – Brdiškovo pověstné sušené ovoce s různými vůněmi a příchutěmi se nejvíce dováží do Erinu, Albirea, Koru a Minkoru. Vzhledem k tomu, že je jako většina ostatních hobitů pozorný hostitel – možná ten nejpozornější – a skvělý kuchář, tak dohadovat s ním obchod znamená předem si připravit žaludek a oděv o poznání volnější. Jeho hostiny jsou pověstné a někteří jeho konkurenti ho obviňují z přidávání všelijakých bylin a zakázaného koření do pokrmů, kterými velmi bohatě a většinou velmi honosně hostí své obchodní partnery.

Se Zelanskými vrchy je spojena ještě jedna velice významná hobití činnost. Pivovarnictví. Zatímco pole na levém břehu Durenu, v Čerevu, dávají každoročně skvělou úrodu nejlepšího sladovnického ječmene, ze Zelanských vrchů na pravém břehu přitéká dostatek kvalitních horských potoků i říček. Tato kombinace spolu s hobitím „varným uměním“ dává vzniknout celé řadě skvělých druhů pív. Navíc výhodná politická situace v Sinwarském knížectví pomáhá rozvoji tohoto odvětví. Nikde jinde, vlastně ani zde ve Varníku a v Dolánkách, nestojí hobití pivovar, který by chrlil pivo po vozech beček denně nepřetržitě celý rok. Avšak v této oblasti (jako jediné na celém Asterionu) je několik hobitích pivovarů, kde vaří své pivo k obchodním účelům. Protože hobití piva jsou pověstná svou nedostupností mimo hobití společenstva a především druhovou rozmanitostí, jsou žádána spíše pro zpestření, k různým slavnostním příležitostem a na šlechtické a panské stoly, kde se o přízeň dělí s vínem. Oproti tomu trpasličí piva jsou známá pro svůj říz a schopnost přivést svému konzumentovi to pravé vytržení již po několika korbelech. O skřetích se nesluší v této společnosti vybraných moků ani hovořit. Hobití pivovar je společným vlastnictvím vesnice, velké a majetné rodiny. Tam,

kde mají hobiti do pivovaru daleko, konstruují jakési domácí varny, které jim zajistí pravidelný přísun pěnivého moku. Piva lze pak dělit podle různých hledisek: podle barvy (světlá, tmavá, ale i červená), podle pěnivosti (tzv. čepice, čelenky, plošnice), podle obsahu alkoholu (silná a slabá), podle hlavní výrobní suroviny (ječná, žitná, kukuřičná, darmotová a jiná), podle chuťové přísady (ovocná, bylinná a jiná), podle doby zrání. Hobití pivo může mít poněkud komplikovaný název (Tmavá silná ječmínková nýrskotuhá čepice – Zimníčkův ležák). Být hospodským v hobití hospodě by se mohlo zdát trestem, ale opak je pravdou. Každý hobit, který spojí svou životní dráhu s jídlem či pitím (samozřejmě mimo to veškeré konzumování) je spokojený a ani brblající Kůžička či ti divní přivandrovalci ze sousední vsi nedokáží vnést stín do prosluněné hobití duše hospodského. Poslední dobou se na trhu začínají objevovat lahve a karafy s hobitím vínem, sherry a obským. Hobiti sice v Holých Mučanech vlastní několik vinohradů již pár desítek let, ale vína měli jaksí stále jen pro svou potřebu nebo jako dárek, takže obchodovat nebylo s čím. Až nyní však v zelanových a zvláštních dubových sudech dozrává sherry a obské, takže hobitům vznikají drobné přebytky, kterými se rádi pochlubí. A když za ně dostanou nějaký ten zlatáček, budou jen rádi. Hobiti jsou také proslaveni velice podobným nadáním jako Quinakoté, kteří jsou na Asterionu vyhlášenými bylinkáři. Jejich věhlas však netkví v léčitelství, ale v kulinářství. Zatímco však Quinakoti musejí do svých bylinkových směsí přimíchávat všelijaké myslitelné i – zjednodušeně řečeno – exotické ovoce a byliny kvůli požitelnosti, hobití směsi koření vyloženě provokují chuť k jídlu, probouzejí snad všechny čichové buňky a provokují slinné žlázy k činnosti, a to všechno při pouhém přivonění. Většinu druhů koření pěstují hobiti ve vesničce Provoní v Rozlehlé pláni. Zhruba deset kilometrů po proudu Hadí řeky od soutoku se Zeleným potokem se do ní vlévá Čirý potok. U tohoto soutoku se v roce 850 usadil Zázva Brutnák se svou výpravou a za vydatné pomoci lidí z Koňských pastvin. Opravdu zkušení mistři kuchaři z rodu hobitů si přimíchávají do kořenících směsí „své“ byliny, které se „tváří“ jako lecjaké koření, ale nejsou jím. Ve směsích používaných v hobití kuchyni se často vyskytují jedovaté, návykové a mnohdy i zakázané byliny. Dnes už jen málokterý z hobitů o sobě může tvrdit, že ví, že alchymisté používají bidiant jako základní složkou k výrobě záračného povzbuzujícího prostředku. Hobit použije bidiant při přípravě skopové kýty, protože ví, že její jemně nahořklá chuť a mírně štiplavá vůně pomůže nejnamáhanějšímu hobitímu svalu – žaludku – připravit se na odpolední svačinku, kterou by jinak po tučné skopové kýtě byl nucen vynechat.

Další skvělou oblastí, kterou si hobiti „podmanili“ je okolí visky Studničná, asi čtyřicet kilometrů jižně od ústí Antilopí řeky do E'waya. Zde, v Jantarové stepi, jsou rozlehlé vykolíkové pastviny, na kterých hobiti chovají stáda dlouhosrstých ovcí. Chovají je pro vlnu a hlavně pro mléko, ze kterého vyrábějí jedinečný ovčí sýr. Ten vaří, udí, nakládají. Zvláště oblíbené jsou různé uzené sýry, které vydrží i dlouhou dobu „jako čerstvé“. Jiným druhem sýrů, který se vyváží ihned po výrobě, jsou zrající sýry, některé s plísní na povrchu, jiné s plísní uvnitř. Jednou větou: Obchod s nejkvalitnějšími sýry ovládli hobiti z rodu Čirůvků ze Studničné.

Hobiti se běžně dožívají věku kolem osmdesáti, pětadesáti let. Ve své původní domovině, v Borůvkovém hvozdu, není výjimkou hobit devadesátiletý. Ovšem na Taře se hobiti dožívají průměrně o deset či patnáct let méně. Jestli na tento stav má vliv cestování, změna prostředí, jídelníčku nebo zvyků (nikoli tradic, ty jsou úzkostlivě udržovány v nezměněné podobě), to se můžeme jen dohadovat a vyvrátit či potvrdit to mohou jen budoucí generace hobitů na Taře. Hobiti mívají obvykle dvě děti, ale výjimkou nejsou jak jedináčci, tak pěti- i šestičlenné rodiny. Hobiti jsou patřičně pyšní na chlupaťoučké nožičky svých potomků, a tak je nikdy neskrývají. Prý to pomáhá ke správnému růstu chloupků a k otužování. V životě hobitů je několik tradičních mezníků. První není pevně daná. Je to den, kdy se hobití škvrně prvně postaví na nožičky a udělá několik prvních krůčků. To jsou První krůčky. Po narození

nejočekávanější událost. Od sedmi let se drtivá většina hobitů začíná vzdělávat – číst a psát. Ve dvaceti letech se slaví konec dětství a ve třiceti dospělost. Od konce dětství se hobiti mohou ženit a vdávat, ale považuje se za nevhodné uzavírat sňatky před dospělostí. Veškeré události se patřičně slaví řádnou hobití hostinou. Hobiti jsou také pověstní svou oblibou v dárcích. Darování se na hobití škále dobrých pocitů téměř vyrovná obdržení. Proto hobiti při jakékoliv příležitosti obdarovávají své příbuzné a známé. Extrémním zážitkem v tomto směru je svatba. Stejně jako většina ostatních slavností probíhá venku, pod stany a stánky jsou stoly přetékané jídlem a pitím všeho druhu a často jeden z největších stánků je vyčleněn pro svatební dary a dárky.

Všechny hobití slavnosti jsou jako zlatou nitkou protkány dětským smíchem (a to až do ranních hodin!) a veselou hudbou. I pohřby. Smrt hobiti neberou jako smutnou událost, ale jen jako konec cesty životem. A jak s oblibou říkají: „Na každém konci je pěkné, že něco nového začíná.“ Takže smuteční hostina je na hony vzdálená pohřební náladě.

Hobiti jsou ateisty a bezvěrci (podle Kněžích slunce nemají jako takoví na světě místo). Až tarští usedlíci „okoukali“ uctívání Sedmnáctky. Neznamená to však, že jsou těmi nejvroucnějšími věřícími, že by jejich den začínal a končil modlitbou, před každým jídlem že děkují bohům za dary (to ba se taky mohli uděkovat, při jejich způsobu života), a když už postaví nějakou kapličku, tak je většinou zasvěcena Bongirovi nebo Alcaril. Tarští hobiti jsou mírumilovní a bez předsudků vůči jiným rasám. Jen Hevrenům nějak „nepřišli na chuť“. Vadí jim to jejich věčné stěhování, nespoutanost a divokost.

Jeden původní hobití recept na základní ječné pivo: Je třeba přivést k varu kotel vody. Potom připravit kádečku, na její dno dát ječný slad a to přelít vroucí vodou. Toto přecedit zpět do kotle a znovu vařit. Jak vře, přidat chmel a nechat nějakou dobu vařit. Potom vylít na troky a jak vychládá, přidat kvasnice. Pak vlít do soudků a nechat nějaký čas zrát. Nakonec vyčistit kouskem křenu.

Jak pivo uchovat dlouho dobré a vonné: Před přidáním chmele do varu, svař tento napůl se směsí černobýlu, semene jalovce a malým dílem soli. Pak pivo brzo nezkyse. Aby pivo vonné, vezmi podle velikosti sudu malou nebo větší snítku benediktu červeného. Aby pivo nezoctovatělo, uvaž do tyfového sáčku několik nasekaných bezových větviček, ostružinovou kůru a kámen jako závaží a potop do půl sudu.